

'बालिका बेचबिखन हुनबाट जोगाउँ'

पोखरापत्र संचादाता

पोखरा, १ पुस

शिक्षा संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय र शक्ति समूहले आयोजनामा मनोरञ्जन क्षेत्रलाई प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित सरोकारवाला निकायसँगको कार्यशाला सम्पन्न भएको छ ।

शिक्षा संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्री मेखलाल शेष्ठे कार्यशालाको उद्घाटन गर्दै मनोरञ्जन क्षेत्रमा काम गर्नेको जोखिम कम गर्न सरोकारवालाहुरु सचेत भएर लानु पर्ने बताए । उनले मनोरञ्जन क्षेत्रमा काम गर्ने सबैलाई यौन शोषण तथा बेच विखनबाट जोगाउनको लागि मन्त्रालयले शक्ति समूहसँग सहकार्य गरेको जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा शक्ति समूहका अध्यक्ष चरिमाया तामाङ्ले कार्यथलोलाई सुरक्षित बनाउने धेरै कानुन बनाउँदा मनोरञ्जन क्षेत्रको सबलालाई समेटन नसकेको जानकारी दिइन् । उनले सबै मनोरञ्जन क्षेत्रलाई बालिका मुक्त बनान पर्ने प्रस्ताव गरिन् । उनले यौन शोषणमा घेरेका किरोरीलाई उजुरी गर्न कठिनाई भएको बताइन् ।

अधिकारी विमला खड्का काले सर्वोच्च अदालतको

निर्देशात्मक आदेश पछि २०६२ सालमा मनोरञ्जन क्षेत्रमा काम गर्ने किशोरीको संरक्षणको लागि निर्देशिका बनेपनि कार्यान्वयन हुने नसेको जानकारी दिइन् ।

शक्ति समूह पोखराका परियोजना संयोजक समिति पौडेलले मनोरञ्जनको क्षेत्रमा काम गर्ने १० देखि १६ वर्ष उमेर समूहका ६१ प्रतिशत, १६ देखि १८ वर्ष उमेर समूहका १८ प्रतिशत र बाँकी अन्य उमेर समूहका बालिका बेचबिखनको दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको जानकारी दिइन् । उनले शक्ति समूहको २०२२को डिसेम्बरसम्मको अध्ययन प्रतिवेदनमा सो उमेर समूहका बालिका, बेचबिखन, यौनदुर्बलवाह बाल विवाहको समेत जोखिममा रहेको बताइन् ।

उनले नेपालको श्रम ऐनसे १८ वर्ष मुनीका बाल बालिकालाई कुनै पनि

दृष्टिले गण्डकी वागमती पछि उच्च जोखिममा पर्ने जानकारी दिइन् । उनले वागमतीमा ३८ प्रतिशत र गण्डकीमा १९ प्रतिशत र लुम्बिनी १५ प्रतिशत मानव बेच विखनको दृष्टिले जोखिममा रहेको बताइन् । उनले शक्ति समूहले १ हजार ५ सय २० जनालाई सेवा दिएको उल्लेख गरिन् । उनले सामुदायिक विद्यालयमा अनलाइन दुर्व्ववाहाराट बाल बालिकालाई जोगाउन सचेतनामुलक कार्यक्रमदेखि जोखिममा रहेको बालिकालाई शैक्षिक सहयोग गरेको जानकारी दिइन् ।

कार्यक्रममा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयका सचिव मनमाया पर्ने भट्टराई, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग गण्डकी प्रदेशका निर्देशक मायादेवी शर्मा, श्रम ता रोजगार कार्यालय गण्डकी प्रदेशका प्रमुख सुरेश ढकाल, पोखरा महानगरपालिका वडा नम्बर ४का अध्यक्ष देवकृष्ण पराजुली, गैसस महानगरपालिका कर्मचारीवीचकै द्रुद्वलगायत्र कारणले प्रभावकारी काम गर्न नसकेको अनुभव राखेका थिए ।

उनले शक्ति समूहको उच्च जोखिममा रहेको पाइयो, 'उनले भनिन, 'जातीय समूहको विश्लेषण गर्ने हो भने, आदिवासी जनजाति ३९ प्रतिशत, दलित ३१ प्रतिशत र अविवाहित १६ वर्षका बालिका बेच विखन र यौनजन्य हिंसाको उच्च जोखिममा छन् ।' मानव बेच विखनको दृष्टिले गण्डकी वागमती प्रदेशपछि दोप्रौ श्वेत्रमा काम गर्ने श्रमिकको बरेमा प्रकास परेका थिए ।

आहा रारा पोखरा गोल्डकप पुष १४ गते देखि हुने

पोखरापत्र संचादाता

पोखरा, १ पुस

गण्डकी प्रदेशके प्रतिष्ठित फुटबल प्रतियोगिता आहा रारा पोखरा गोल्ड कपको २२ औं संस्करण यही पुष १४ गते देखि हुने भएको छ ।

यस अघि पुष १२ गते देखि हुने भनिएको उक्त प्रतियोगिता विषेश कारणले गर्दा दई दिन ढिला हुने गरी पुष १४ गते देखि हुने भएको आयोजक सहारा क्लबले जानाएको छ ।

प्रतियोगितामा विभागीय टोली र विदेशीमहिला १० दिन सहभागी हुने भएको पूर्व अध्यक्ष विक्रम प्रतियोगिता १० दिन सहभागी हुने भएको अध्यक्ष थकालीले बताए । यसैवाच, उक्त प्रतियोगिताको प्रत्यक्ष प्रसारणको अधिकार पब्लिक फोर के टेलिभिजनले प्राप्त गरेको छ । पुष १४ गतेबाट हुने आहा रारा पोखरा गोल्डकप को प्रत्यक्ष प्रशारण पब्लिक टिभी मार्फत गर्न शुक्रबार सम्भौता भएको हो ।

सम्भौतामा सहारा क्लबका अध्यक्ष हरिशमाण गुरुड (सुरज) र टिभीका प्रवन्ध निर्देशक मीनबहादुर क्षेत्रीले हस्ताक्षर गरेका छन् । पोखरा गोल्डकपका सम्पूर्ण

खेलहरु पब्लिक टिभी, टिभीको आधिकारिक युट्युब च्यानल र डिजिटल मिडियामा प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने कुमार सहमति भयो, 'सम्भौतामा भनिएको छ । पोखराकै प्रतिष्ठार खेल पर्यटनसँग जोडिएको प्रतियोगितालाई देशविदेशसम्पुर्याउन पालिका टिभीमार्फत सहयोग पुने सहाराको अध्यक्ष हरिशमाले बताए । आहा राराको प्रतिष्ठा र गरिमालाई अफ उचाइमा पुर्याउनुका साथै गण्डकी प्रदेशलाई आधारभूमि बनाएर पोखराबाट देशभर प्रसारण भइरहेको पब्लिक टिभीलाई विस्तार गर्न यो प्रतियोगिताले सहयोग गर्ने प्रवन्ध निर्देशक क्षेत्रीको विश्वास व्यक्त गरे ।

पुटबलको मोफसल प्रतियोगितामा परिचित आत्मसात गर्दै प्रसारण सुरु भएको पब्लिक टिभीसँगको सम्भौताले टिभी र आहा रारा दुवैलाई बजार बिस्तारमा सहयोग पुने पब्लिकका बजार व्यवस्थापन निर्देशक उदीपाराज हुगानाको भनाइ छ ।

पुटबलको मोफसल प्रतियोगितामा परिचित आत्मसात गर्दै गरिमालाई अफ उचाइमा पुर्याउनुका साथै गण्डकी प्रदेशलाई आधारभूमि बनाएर पोखराबाट देशभर प्रसारण भइरहेको पब्लिक टिभीलाई विस्तार गर्न यो प्रतियोगिताले सहयोग गर्ने प्रवन्ध निर्देशक क्षेत्रीको विश्वास व्यक्त गरेका थिए । सहारा र हिमश्रीले २०८९

राजधानी बाहिर विशिष्ट प्रविधिलाई आत्मसात गर्दै प्रसारण सुरु भएको पब्लिक टिभीसँगको सम्भौताले टिभी र आहा रारा दुवैलाई बजार बिस्तारमा सहयोग पुने पब्लिकका बजार व्यवस्थापन निर्देशक उदीपाराज हुगानाको भनाइ छ ।

पुटबलको मोफसल प्रतियोगितामा परिचित आत्मसात गर्दै गरिमालाई अफ उचाइमा पुर्याउनुका साथै गण्डकी प्रदेशलाई आधारभूमि बनाएर पोखराबाट देशभर प्रसारण भइरहेको पब्लिक टिभीलाई विस्तार गर्न यो प्रतियोगिताले सहयोग गर्ने प्रवन्ध निर्देशक क्षेत्रीको विश्वास व्यक्त गरेका थिए । सहारा र हिमश्रीले २०८९

के तपाईंमा योनसम्बन्धी समस्या छ

प्रूणगा देखिने:

शिव्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सर्ववान रोग, स्वन्दनोदय, लिङ्गको आकार सानो हुन आदि ।

महिलाहरू देखिने:

स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुल्ने, ढाढ दुल्ने, महिनावारीमा गडवडी, यौन सन्तुष्टिमा कीमी हुने आदि ।

सुन्दरता अनुहारक सबै किसिमका वाग, डाङ्डीपरे कालोपेतो, अनावश्यक कोठी वा फोकाहरू, दुवी, सेता दुवी, साथै अन्य चर्मरोगहरू ।

गलाहरू सम्बन्धी रोग : थारसुत्राद्वारा पायलस, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारक साथै मलाहरूमा मासु पलाएरो, दिमा बदाम गोडी हुने, मलाहरू दुल्ने, पोल्ने, दिसासंग रगत बने आदि सम्माहरूको सफल उपचार गरिन्न ।

गैठिला वा पुरुषान्तरी हुने (बृग्नोपत) निःशानापनको सफल उपचार

जाँचो समय: प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म

सम्पर्क स्थान :

माता मनकामना आर्युर्द विलनीक प्रा.लि.

नयाँ विजार पोखरा (न्यू विजेक आयल स्टोर्सको घरमा)

फोन ०६१-४८९१९४, ९८४८९११०६, ९८४९०८८१११०

गोट : नयाँ तथा पुराना विरामीहरूले यथाशीघ सम्पर्क गर्नुपर्ने ।

स्पार्क ति एंड डि हस्पिटल प्रा.लि.

पोखरा-८ न्यू व्यारोड, सम्भाग्होटो

फोन नं. ०६१-४७९४०८, ८८४८०६७५५०, ८८४८४९५४०८०

फेवा प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित पोखरापत्र राष्ट्रिय दैनिकका लागि प्रधान सम्पादक : पुण्य पौडेल, सम्पादक : रत्न गुरुड, कार्यकारी सम्पादक : शोभाकाल्प सिदेल, प्रबन्ध निर्देशक : नारायण भण्डारी

कार्यालय: नयाँ विजार, पोखरा, फोन: ०६१-४८९४०८, ०६१-४८९४०८, ०६१-४८९४०८, ०६

पेचिलो बन्दै मानव बेचबिखन, पीडितले पाउदैनन् सूचनाको हक

| रासस
काठमाडौं, १ पुस

पछिल्लो समय मानव बेचबिखन तथा आसारपासाको जोखिम बढेर गएको छ। मानव बेचबिखनको प्रवृत्ति (ट्रेन्ड) परिवर्तन हुँदा पीडित पक्षले भनै पीडा भोग्नुपर्न समस्या गहिरैदै गएको देखिएको छ। बेचबिखनमा देखिएका प्रवृत्तिगत भिन्नताका कारणले आन्तरिक तथा बाह्य त्रप्तिमा रहेका मजुरकामा मानवअधिकार पनि उल्लङ्घन भएका छन्।

आन्तरिक, सीमापार भारत तथा चीनमा विभिन्न प्रयोजनको लागि हुने बेचबिखन, अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा विभिन्न प्रयोजनको लागि हुने बेचबिखन तथा आसारपासाले महिला, बालबालिका तथा युवा सम्बैमा जोखिमको अवस्था सिर्जना गरेको छ। मानव बेचबिखन न्यूनीकरणमा नागरिक समाज र राज्य लाग्निहेको भए पनि हस्तक्षेपकारी भूमिका नदेखिएको राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका मानव बेचबिखनविरुद्धको अधिकार हेमै सम्पर्क अधिकृत यशोथा बज्ञाडेको बुझाइ छ। उहाँका अनुसार बेचबिखनका परेका बेला जुन तबरको

मानवअधिकार हुनुपर्न हो त्यो भएको छैन। मानव बेचबिखनका अधिकांश घटना बाहिर आउँदैन्। बाहिर आएका घटनाले पनि कम्ती उपचार तथा औपचारिकता पाउँदैन्। यसको मुख्य कारण पीडित पक्षको आफ्नो अधिकासम्पर्क पहुँच र तेतना नहुन नै हो। उनीहु अधिकार सुनिश्चित गर्ने निकायसम्म सजिलै पुन सक्ने अवस्था छैन। अधिकृत बज्ञाडे भनुहुँच, “बेचबिखनमा परेका व्यक्तिको अधिकार सुनिश्चित गर्न सकिएको छैन, बेचबिखनका बेला विभिन्न खालका दुर्बलव्हरामा परेका हुँच्न, उनीहुलाई त्यसबाट जोगाउन सकिएको छैन।”

कोभिड महामारीका समयमा रोजगारी युमेका कारण मानव बेचबिखनको जोखिमको अवस्थामा भनै वृद्धि भएको थिए। यसबेला धैरै नारारिक रोजगारबाट बज्ञित हुन पुगे भनै साना तथा मफौला व्यवसायीको व्यापार बन्द हुँदा मूलतः अनोपचारिक क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिकको दैनिक उजारामा नै समस्या परेको थिए। अधिकृत वर्ष २०७६/७७ र २०७७/७८ मा नेपाल प्रहीमा जम्मा दुई सय ३० वटा मानव बेचबिखनको मुद्दा दर्ता भएको पाइँच्न। त्यस्तै यस अवस्थामा सर्वोच्च अदालतमा चार सय दुई, उच्च अदालतमा छ सय १७, जिल्ला अदालतमा सात सय ६०, वटा गरी जम्मा एक हजार सात सय ७९ वटा मुद्दाको बहस पैरेकी भएको पाइँच्न। माझी नेपालका अनुसार सन् २०१९/२०२० मा १० हजार जनालाई सीमा नाकामा निगरानी तथा उद्धरणार्थ सेवा प्रदान गरेको पाइँच्ने छ। आधिकृत वर्ष २०७६/७७ र २०७७/७८ को

अवस्था हेर्दा मानव बेचबिखन तथा ओसारपासाको जोखिम अझ बढेर गएको देखिन्छ। यी दुई अधिकृत वर्षमा नेपाल प्रहीम, सर्वोच्च अदालतमा र जिल्ला अदालतमा बहस पैरेकी भएका मुद्दा, सीमानाकामा निगरानी तथा उद्धरण, कोभिडको कारण बेरोजगार बेनेकाको सङ्ख्या, विभिन्न कार्यक्रम तथा सहयोगमार्फत प्रत्यक्ष सहयोग प्रदान गरेको सङ्ख्याले मानव बेचबिखन तथा आसार पसारको जोखिम भनै उच्च भएर गएको छैन।

आव २०७६/७७ र २०७७/७८ मा नेपाल प्रहीमा जम्मा दुई सय ३० वटा मानव बेचबिखनको मुद्दा दर्ता भएको पाइँच्न। त्यस्तै यस अवस्थामा सर्वोच्च अदालतमा चार सय दुई, उच्च अदालतमा छ सय १७, जिल्ला अदालतमा सात सय ६०, वटा गरी जम्मा एक हजार सात सय ७९ वटा मुद्दाको बहस पैरेकी भएको पाइँच्न। माझी नेपालका अनुसार सन् २०१९/२०२० मा १० हजार जनालाई सीमा नाकामा निगरानी तथा उद्धरणार्थ सेवा प्रदान गरेको पाइँच्ने छ। आधिकृत वर्ष २०७६/७७ र २०७७/७८ को

पुनःस्थापना गृहसम्बन्धी सेवा प्रदान गरेको मानव अधिकारसम्बन्धी एक प्रतिवेदनले देखाएको छ। यो तथ्याङ्क हर्ता पनि सबै घटना बाहिर आएको मानन सकिँदैन। मानवअधिकार आयोगकी अधिकृत बज्ञाडे भनुहुँच, “बेचबिखनमा परेकालाई सूचनाको हकबाट वज्जित गराइएको हुँल, सूचना जुन वर्गमा पुनुपर्न हो त्यहाँ पुँको छैन। त्यसले गाँदा पनि बेचबिखनमा परेका व्यक्तिको अधिकार भनै जोखिमपूर्ण रहेको देखिन्छ।” अशिक्षा दबाव र कानुनको अनभिज्ञताजस्त कारणले पनि त्यस्ता घटना बाहिर नआएका हुन। कैनै पनि व्यक्तिलाई डर, धम्की, लोभालतच देखाइ शोषण गर्ने उद्देश्यले सो व्यक्तिको इच्छाविपरीत काम गर्न बाध्य तुल्याउने कार्यलाई मानव बेचबिखनको रूपमा लिइँछ। नेपालको संविधानको पौलिक हकभर्ताजितको धारा २९ मा कसैलाई पनि बेचबिखन गर्न, दास वा बाँधा बनाउन पाइँने छैन। कसैलाई पनि निजको इच्छाविरुद्ध काममा लगाउन पाइँने छैन भनी प्रष्ट उल्लेख गरेको छ।

| पोखरापत्र संवाददाता

बागलुड, १ पुस

बागलुडको आदर्श सञ्चार सहकारी संस्थाले ज्येष्ठ शेयर सदस्यलाई बर्सेन पेसन र अपाइ गता भएका शेयर सदस्यलाई भत्ता वितरण गर्दै आएको छ।

संस्थाले पाँच वर्षदेखि ज्येष्ठ शेयर सदस्यलाई वर्षपूर्ण रु २५२५ हजार चार सयका दरले र अपाइगता भएका शेयर सदस्यलाई वार्षिक रु १५८५ हजार चार सयका दरले प्रोत्साहन भत्ता वितरण गर्दै आएको छ।

पाँच वर्षदेखि ज्येष्ठ शेयर सदस्यलाई वर्षपूर्ण रु २५२५ हजार चार सयका दरले र अपाइगता भएका शेयर सदस्यलाई वार्षिक रु १५८५ हजार चार सयका दरले प्रोत्साहन भत्ता वितरण गरिएको आदर्श सञ्चार सहकारीको अध्यक्ष निराउँदै सहकारीले पेसन, अपाइ गता भत्ता, स्वास्थ्य सेवा र अक्षय कोषसँगै विभिन्न विपद्मा परेकालाई सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ।

पाँच वर्षदेखि ज्येष्ठ शेयर सदस्यलाई वर्षपूर्ण रु २५२५ हजार चार सयका दरले प्रोत्साहन भत्ता वितरण गरिएको आदर्श सञ्चार सहकारीको अध्यक्ष निराउँदै सहकारीले जिसीले जानकारी दिउभयो। सहकारीले सञ्चारालयम सञ्चालनलाई मुख्य उद्देश्य मान्दै आएको छ।

“सहकारीका सात सिद्धान्तानुसुर सहकारी चल्पुर्दछ, हामीले सहकारीमा शेयर सदस्य भई ७० वर्ष नायिसकेका सदस्यले

| पोखरापत्र संवाददाता

तन्है, १ पुस

जिल्लाको भाग नगरपालिका-७ वसन्तपुरस्थित धार्मिकस्थल थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट भक्तजन पूजाअर्चना र फूलको डोली भित्र्याउन भीड नै लाने गरेको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन, काठमाडौलमायतका जिल्लाबाट विभिन्न वार्षिक रथाएको छ। थानीमाई मन्दिरमा भक्तजनको आर्कषण बढाई गएको छ।

उक्त मन्दिरमा तन्है, लमजुड, गोरखा, कास्की, चित्तवन

बागलुडमा २४ करोड बढीको सुन्तला उत्पादन

- डमर बुढामगर

बागलुड, १ पुस

बागलुडमा यस वर्ष सुन्तला उत्पादनमा वृद्धि भएको छ। बर्सेनि व्यावसायिकरूपमा उत्पादन हुँदै आएको सुन्तला गत वर्षभन्दा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हो। यस वर्ष बागलुडमा चार हजार तीन सय ८० मेरिक्ट टन सुन्तला उत्पादन भएको कृषि ज्ञान केन्द्र बागलुडका प्रमुख भानुभक्त भट्टाराई जानकारी दिनुभयो।

उहाँका अनुसार गत वर्ष यहाँ कुल तीन सय ४५ हेक्टर क्षेत्रफलमा लगाइएको सुन्तलाको बोटावट तीन हजार छ सय ५० मेरिक्ट टन उत्पादन भएको थिए। गत वर्ष जिल्लाभर रु २० करोड सात लाख ५० हजारको सुन्तला उत्पादन भएकामा यस वर्ष अनुकूल हावापानीले गर्दा उत्पादन वृद्धि भएर चार हजार तीन सय ८० मेरिक्ट टन पुगेको प्रमुख भट्टाराईको भनाइ छ। यस वर्ष जिल्लाभर रु २४ करोड नौ लाखभन्दा बढी मूल्यको सुन्तला उत्पादन भएको उहाँको भनाइ छ। कहीं वर्षदेखि यहाँका प्रामीण क्षेत्रमा प्रधानमन्त्री आधुनिक कृषि कार्यक्रमभन्तर्गत सुन्तला जीन घोषणा गरेर बर्सेनि सुन्तला खेती विस्तार हुँदै गएको भट्टाराईले बताउनुभयो। भट्टाराई भन्दुहुँच, “बागलुड मध्यपहाडी क्षेत्रमा पर्छ, यो क्षेत्र सुन्तला उत्पादनका लागि निकै उत्तम ठाउँ मानिन्छ, यहाँको हावापानी र माटो सुन्तला खेतीको लागि हो जस्तो लाख, कृषक पनि निकै हर्षित हुनुहुँच, अधिल्लो वर्ष बोटमा किरा लाग्यो, उपचार पाएनन्, त्यसले गर्दा उत्पादनमा केही कमी आयो, तर अहिले त्यो

समय्या छैन, मौसमले पनि साथ दियो, अधिल्लो वर्षको तुलनामा यस वर्ष २० प्रतिशतले बढी उत्पादन भएको छ।” भट्टाराईले यस वर्ष देखि जिल्लाभर रु २० करोड सात लाख ५० हजारको सुन्तला उत्पादन भएकामा यस वर्ष अनुकूल हावापानीले गर्दा उत्पादन वृद्धि भएर चार हजार तीन सय ८० मेरिक्ट टन पुगेको प्रमुख भट्टाराईको भनाइ छ। यस वर्ष जिल्लाभर रु २४ करोड नौ लाखभन्दा बढी मूल्यको सुन्तला उत्पादन भएको उहाँको भनाइ छ। कहीं वर्षदेखि यहाँका प्रामीण क्षेत्रमा प्रधानमन्त्री आधुनिक कृषि कार्यक्रमभन्तर्गत सुन्तला जीन घोषणा गरेर बर्सेनि सुन्तला खेती विस्तार हुँदै गएको भट्टाराईले बताउनुभयो। भट्टाराई भन्दुहुँच, “बागलुड मध्यपहाडी क्षेत्रमा पर्छ, यो क्षेत्र सुन्तला उत्पादनका लागि निकै उत्तम ठाउँ मानिन्छ, यहाँको हावापानी र माटो सुन्तला खेतीको लागि हो जस्तो लाख, कृषक पनि निकै हर्षित हुनुहुँच, अधिल्लो वर्ष बोटमा किरा लाग्यो, उपचार पाएनन्, त्यसले गर्दा उत्पादनमा केही कमी आयो, तर अहिले त्यो

खेती भइरहेको छ। जिल्लाको बागलुड नगरपालिका-८ सिगानासँगै काठेखोलाको बिँ्झु, तित्याड, भक्तपुर, लेखानी, जैमिनीको देमेक र सर्कुलालगायत ठाउँ सुन्तला खेतीका लागि प्रसिद्ध मानिन्छन्। बागलुड नगरपालिका-८ सिगानामा कृषक रामबाहुदुर खडकाले गत वर्षको तुलनामा २५ प्रतिशत बढी सुन्तला उत्पादन भएको बताउनुभयो। उहाँ गत वर्ष सिद्धो गाउँले सुन्तला बेचेर रु ८५ करोड भित्राईको भन्दै यस वर्ष रु ८५ करोड ५० लाख बढी आम्दानी गर्ने अनुमान गरेको बताउनुभयो।

खेती भइरहेको छ। जिल्लाको बागलुड नगरपालिका-८ सिगानामा गाउँमा गत वर्षको तुलनामा २५ प्रतिशत बढी सुन्तला उत्पादन भएको बताउनुभयो। उहाँ गत वर्ष सिद्धो गाउँले सुन्तला बेचेर रु ८५ करोड भित्राईको भन्दै यस वर्ष रु ८५ करोड ५० लाख बढी आम्दानी गर्ने अनुमान गरेको बताउनुभयो।

उहाँले गत वर्ष डेढ लाख रुपैयाँको सुन्तला बेचेको भन्दै अहिले साडे तीन लाख बढीको सुन्तला बिक्री हुने बताउनुभयो। उहाँ गत वर्ष टिन्ने बेलाको सुन्तलामा किरा लागेपछि नोक्सान व्याहोनुपरेको भन्दै अहिले राम्रो भएको बताउनुभयो। अहिले फल पानी पोटिटो र रसिनो रहेको उहाँको भनाइ छ। “सिगानाका कृषकले सुन्तला धेरै उत्पादन, तर अहिले गाउँमा साडे दुई करोड बढी सुन्तला बिक्री गरेर आम्दानी हुने अनुमान गरेका छौं, किनकि अहिले टिन्ने र बजारसम्म पुन्याउने काम भइरहेको छ।” खड्काले यहाँको सुन्तला खरिद गर्न बागलुड, चितवन, काठमाडौं, पोखरालगायतका ठूला सरहबाट व्यापारी आउने गरेको बताउनुभयो। व्यापारीले बोटे खरिद गर्ने गरेको उहाँको भनाइ छ। उहाँले केही सुन्तला शीतभण्डारमा राख्ने र फारुन वैतमा बिक्री गर्ने बताउनुभयो।

‘एक वडा, एक माध्यमिक विद्यालय, एक अक्षयकोष’ अभियान

पोखरापत्र संवाददाता

बागलुड, १ पुस

जिल्लाको जैमिनी नगरपालिकामा ‘एक वडा, एक माध्यमिक विद्यालय, एक अक्षयकोष’ अभियान सुरु भएको छ।

गरिब तथा जेहेन्दर विद्यार्थीलाई छात्रावृत्ति उपलब्ध गराउने उद्देश्यले सबै वडाका माविया अक्षयकोष स्थापना गर्न लाग्याएको हो। सामाजिक संस्था ‘हार्पो

जैमिनी संस्था’ले अक्षयकोष स्थापनाको पहिलो चरणको अभियान सुरु गरेको छ। दाताहरूको सहयोगका भएमा उक्त अभियान सुरु गरिएको संस्थापक छायादत चापागाईले बताउनुभयो। पहिलो चरणमा नारापालिका-७ जीदीमा रहेको संस्कृत माविया, वडा नं ८ छिरीमा रहेको जनकल्याण माविया, वडा नं ६ अर्जेवाया रहेको जनकल्याण माविया, वडा नं ५ बिनामरेमा रहेको संस्थापक चापागाईले जानकारी दिनुभयो।

ग्रामीणी संस्थाले अक्षयकोष स्थापनाको पहिलो चरणको अभियान सुरु गरेको छ। पहिलो चरणमा पाँच वडाको रकम प्रदान गरिएको छ। उक्त संस्थाले विद्यालयमै रहेगरी प्रतिविद्यालय रु १५ हजार प्रदान गरेको हो। कोषबाट उत्तराने वर्षिक व्याजबाट माध्यमिक शिक्षा परीक्षामा उत्कृष्ट अझको लागि हो जस्तो लाख, कृषक पनि निकै हर्षित हुनुहुँच, अधिल्लो वर्ष बोटमा किरा लाग्यो, उपचार पाएनन्, त्यसले गर्दा उत्पादनमा केही कमी आयो, तर अहिले त्यो

आयो टप्प टिप्पो लग्यो भिति पुर्यो, टारेर टर्दैन त्यो।

इन्द्रै विन्ति गरुन् भुक्तेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो॥

हादिक समवेदना

स्व: खुसु देवि गुरुङ

साविक माविया गाउँपालिका, काभ्रे, हाल पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १३ कमल पोखरी मार्ग टोल विकास संस्था बस्तै आउनु भएका संस्थाको कार्य समितिका सदस्य श्री पूर्ण कुमारी गुरुङ एवं सदस्य श्री प्रदीप गुरुङको ममतामयी माता साथै सासु खुसु देवि गुरुङको दृष्टि उमेरमा असामयिक निधन भएको आज पितृ कार्यको अवसरमा दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हादिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछौं। साथै शोकसन्ताप परिवारजनप्रति धैर्यधारण गर्ने शक्ति भगवानले प्रदान गर्न भनी कामना गर्दै हादिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं।

सु. ईन्द्रबहादुर गुरुङ

अध्यक्ष एवं

कमलपोखरी मार्ग टोल विकास संस्था परिवार
पोखरा-१३

सरकारले बेलामा मल पनि दिँदैन, सरकारले केही सहुलियत दिए अपै राम्रो गर्न सकिन्छ।” उहाँले १० वर्ष आगाडि सिगानामा ४० हजार विक्रवा लगाइएको भन्दै अहिले धैर्य बोठरूले फल दिन थालेको बताउनुभयो। आफ्नो सिगाना सुन्तला गाउँ नै बेनेको भन्दै यहाँका सुन्तला पोखरामा बढी माग हुने गरेकाले व्यापारीले बोठबाटे सुन्तला खरिद गरेर लैजाने गरेको उहाँले जानकारी दिनुभयो।

यस वर्ष रिसाना गाउँमा गत वर्षको तुलनामा २५ प्रतिशत बढी सुन्तला उत्पादन भएको छ। उहाँ गत वर्ष सिद्धो गाउँले सुन्तला बेचेर रु ८५ करोड भित्राईको भन्दै यस वर्ष रु ८५ करोड ५० लाख बढी आम्दानी गर्ने अनुमान गरेको बताउनुभयो।

खड्का भन्दुहुँच, “अहिले सिगानामा मात्रै होइन जिल्लाको धैर्य ठाउँमा सुन्तला उत्पादनमा वृद्धि आएको पाएका छौं, एउटै बोठबाट चार-पाँच विवर्तनसम्म सुन्तला फलेको छ, सुन्तला धेरै फलेर नोक्सान व्याहोनुपरेको भन्दै अहिले नोक्सानको बताउनुभयो। अहिले फल पानी पोटिटो र रसिनो रहेको उहाँको भनाइ छ। “सिगानाका कृषकले सुन्तला धेरै उत्पादन भएको बताउनुभयो। उहाँ गत वर्ष टिन्ने बेलाको सुन्तलामा किरा लागेपछि नोक्सान व्याहोनुपरेको भन्दै अहिले राम्रो भएको बताउनुभयो। उहाँले यहाँको सुन्तला खरिद गर्न बागलुड, चितवन, काठमाडौं, पोखरालगायतका ठूला सरहबाट व्यापारी आउने गरेको बताउनुभयो। उहाँले यहाँको सुन्तला शीतभण्डारमा सहज पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले पाँच शयायाको आधारभूत स्वास्थ्य अस्पताललाई अहिले विनाको उहाँले बताउनुभयो।

खड्का भन्दुहुँच, “अहिले गाउँपालिकामा २४ सै घण्टा विशेषज्ञ चिकित्सकसहित स्वास्थ्योपचार सेवा पुर्याउने काम भइरहेको छ।” खड्काले यहाँको सुन्तला खरिद गर्न बागलुड, चितवन, काठमाडौं, पोखरालगायतका ठूला सरहबाट व्यापारी आउने गरेको बताउनुभयो। उहाँले यहाँको सुन्तला शीतभण्डारमा सहज पहुँच पुऱ्य